PUBLIKACJE / ARTYKUŁ PRZEGLĄDOWY

# OBOWIĄZKI Z AI ACT W FIRMIE

Co obowiązuje od 2 grudnia 2026 r., a co przesunięto na lata 2027 i 2028


AUTOR
**Tomasz Załucki**



DATA PUBLIKACJI
**18 listopada 2026 r.**

CZAS CZYTANIA
**14 min**



## STRESZCZENIE

Zmiana unijnych przepisów o sztucznej inteligencji z lipca 2026 r. przesunęła obowiązki dla systemów wysokiego ryzyka na 2 grudnia 2027 r. i 2 sierpnia 2028 r., ale nie dotknęła przepisów, które obejmują zwykłe firmy korzystające z gotowych narzędzi. Artykuł zestawia terminy przed zmianą i po zmianie, opisuje dwa obowiązki wchodzące 2 grudnia 2026 r., czyli oznaczanie treści tworzonych przez sztuczną inteligencję oraz dwie nowe praktyki zakazane, a także wskazuje, od kiedy polski organ nadzoru przyjmuje skargi i w jakiej wysokości może nakładać kary.



**Słowa kluczowe:** AI Act, akt zbiorczy prawa cyfrowego, oznaczanie treści, systemy wysokiego ryzyka, nadzór nad rynkiem


## 1. STAN PRAWNY NA DZIEŃ PUBLIKACJI

Obowiązki firm w zakresie sztucznej inteligencji wynikają dziś z trzech aktów. Pierwszym jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji, nazywane AI Act. Zostało opublikowane 12 lipca 2024 r. i weszło w życie dwudziestego dnia po publikacji, a co do zasady stosuje się je od 2 sierpnia 2026 r.[1]

Drugim jest rozporządzenie (UE) 2026/1744 z dnia 8 lipca 2026 r., czyli akt zbiorczy prawa cyfrowego dotyczący AI. Opublikowano je 24 lipca 2026 r., a weszło w życie trzeciego dnia po publikacji, czyli 27 lipca 2026 r.[2]

Trzecim jest ustawa z dnia 3 lipca 2026 r. o systemach sztucznej inteligencji, ogłoszona 27 lipca 2026 r. Ustawa nie powtarza obowiązków z rozporządzenia, bo rozporządzenie stosuje się bezpośrednio. Wskazuje organ nadzoru i określa procedury: kontrole, skargi, opinie indywidualne i nakładanie kar. Weszła w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia, czyli 11 sierpnia 2026 r., z wyjątkiem artykułów od 8 do 18 oraz rozdziałów 3, 4, 5, 8 i 9, które weszły w życie po upływie trzech miesięcy, czyli 28 października 2026 r.[3]

Dla czytelnika istotny jest jeszcze jeden podział. Rozporządzenie inaczej traktuje dostawcę systemu, a inaczej podmiot stosujący. Firma, która kupuje gotowe narzędzie i używa go w swojej działalności, jest podmiotem stosującym i ma mniej obowiązków niż twórca narzędzia. Granica przesuwa się wtedy, gdy firma umieszcza cudzy system pod własną nazwą albo istotnie zmienia jego przeznaczenie.

## 2. CO ZMIENIŁ AKT ZBIORCZY PRAWA CYFROWEGO

Zmiana z lipca 2026 r. jest w debacie publicznej opisywana jako odroczenie AI Act. To uproszczenie. Odroczono jedną grupę obowiązków, a jednocześnie dodano dwie nowe praktyki zakazane. Tabela 1 zestawia terminy przed zmianą i po zmianie.

Tabela 1. Terminy stosowania AI Act przed zmianą i po zmianie

| GRUPA PRZEPISÓW | TERMIN PIERWOTNY | TERMIN OBOWIĄZUJĄCY |
|---|---|---|
| Kompetencje w zakresie AI (art. 4) i praktyki zakazane (art. 5) | 2 lutego 2025 r. | bez zmian |
| Modele AI ogólnego przeznaczenia, nadzór, kary, art. 78 | 2 sierpnia 2025 r. | bez zmian |
| Pozostałe przepisy, w tym obowiązki przejrzystości (art. 50) | 2 sierpnia 2026 r. | bez zmian |
| Dwie nowe praktyki zakazane (art. 5 ust. 1 lit. ba i bb) | nie istniały | 2 grudnia 2026 r. |
| Systemy wysokiego ryzyka z załącznika III (art. 6 ust. 2) | 2 sierpnia 2026 r. | 2 grudnia 2027 r. |
| Systemy wysokiego ryzyka z załącznika I (art. 6 ust. 1) | 2 sierpnia 2027 r. | 2 sierpnia 2028 r. |

Źródło: opracowanie własne na podstawie art. 113 AI Act w brzmieniu pierwotnym i w brzmieniu nadanym rozporządzeniem 2026/1744[1] [2].

Z tabeli wynika wniosek, który warto zapamiętać przy czytaniu starszych opracowań: przesunięcie objęło wyłącznie rozdział o systemach wysokiego ryzyka. Poradniki przygotowane przed lipcem 2026 r. mogą podawać stare daty dla rekrutacji czy oceny zdolności kredytowej, a jednocześnie pomijać obowiązki, które już działają.

Zmiana doprecyzowała też przepisy proceduralne. Jednostki notyfikowane mogą być wyznaczane i oceniać zgodność systemów wysokiego ryzyka przez 18 miesięcy od 27 lipca 2026 r., a wnioski o wyznaczenie należy złożyć do 28 stycznia 2028 r. Piaskownice regulacyjne mają zostać uruchomione na szczeblu krajowym do 2 sierpnia 2027 r.[2]

## 3. OBOWIĄZKI DZIAŁAJĄCE OD 2025 ROKU

### 3.1. Kompetencje w zakresie sztucznej inteligencji

Od 2 lutego 2025 r. dostawcy i podmioty stosujące mają podejmować środki wspierające rozwój kompetencji w zakresie sztucznej inteligencji wśród swojego personelu i innych osób działających w ich imieniu. Zakres tych środków zależy od wiedzy i doświadczenia tych osób, od kontekstu, w którym system jest używany, oraz od tego, wobec kogo jest stosowany. Akt zbiorczy prawa cyfrowego doprecyzował ten przepis: obowiązek nie oznacza zagwarantowania określonego poziomu kompetencji u poszczególnych osób, a Komisja Europejska ma publikować praktyczne przykłady, przy czym wyraźnie uwzględnia się sytuację małych i średnich przedsiębiorstw.[4]

W praktyce przepis sprowadza się do tego, że pracownicy korzystający z narzędzi sztucznej inteligencji mają rozumieć, czym te narzędzia są, jakie dane do nich trafiają i jak rozpoznać błędny wynik. Nie ma wymogu certyfikacji ani określonej liczby godzin szkolenia. Jest natomiast obowiązek, którego spełnienie trzeba umieć wykazać, więc warto zachować ślad w postaci materiałów, zasad korzystania z narzędzi i listy osób przeszkolonych.

### 3.2. Praktyki zakazane

Artykuł 5 wymienia dziesięć praktyk zakazanych, w tym dwie dodane w 2026 r. Dla firm działających poza sektorem publicznym znaczenie mają przede wszystkim cztery.[5]

**Techniki podprogowe i manipulacyjne.** Zakazane jest używanie systemu, który stosuje techniki pozostające poza świadomością osoby albo celowe techniki manipulacyjne lub wprowadzające w błąd, jeżeli znacząco ogranicza to zdolność do podjęcia świadomej decyzji i może wyrządzić poważną szkodę.

**Wykorzystanie słabości.** Zakazane jest wykorzystywanie słabości wynikających z wieku, niepełnosprawności albo szczególnej sytuacji społecznej lub ekonomicznej, jeżeli skutkiem jest znacząca zmiana zachowania mogąca wyrządzić poważną szkodę.

**Scoring społeczny.** Zakazana jest ocena lub klasyfikacja osób na podstawie zachowania społecznego albo cech osobowości, jeżeli prowadzi to do krzywdzącego traktowania w kontekście niezwiązanym z celem zebrania danych albo nieproporcjonalnego do zachowania.

**Wnioskowanie o emocjach w pracy.** Zakazane jest wykorzystywanie systemów do wyciągania wniosków o emocjach osoby fizycznej w miejscu pracy i w instytucjach edukacyjnych, poza przypadkami medycznymi i związanymi z bezpieczeństwem.

Pozostałe zakazy dotyczą oceny ryzyka popełnienia przestępstwa wyłącznie na podstawie profilowania, tworzenia baz rozpoznawania twarzy przez nieukierunkowane pozyskiwanie wizerunków z internetu i nagrań z telewizji przemysłowej, kategoryzacji biometrycznej służącej wnioskowaniu o rasie, poglądach politycznych, przynależności do związków zawodowych, przekonaniach, seksualności lub orientacji seksualnej, a także zdalnej identyfikacji biometrycznej w czasie rzeczywistym w przestrzeni publicznej na potrzeby ścigania przestępstw. Dwie nowe praktyki opisuję w rozdziale 4.2.[5]

Zakaz nieukierunkowanego pozyskiwania wizerunków jest tym przepisem, o który najczęściej potykają się firmy marketingowe budujące własne zbiory zdjęć. Zakaz dotyczy tworzenia i rozbudowy baz służących rozpoznawaniu twarzy, a nie każdego pobierania zdjęć z sieci. Rozróżnienie jest istotne, bo kara za praktykę zakazaną jest najwyższa w całym rozporządzeniu.

## 4. DWA TERMINY NA 2 GRUDNIA 2026 R.

### 4.1. Oznaczanie treści tworzonych przez sztuczną inteligencję

Artykuł 50 nakłada obowiązki przejrzystości na trzech poziomach.[6] Po pierwsze, system przeznaczony do bezpośredniej interakcji z ludźmi ma być zaprojektowany tak, aby osoba wiedziała, że rozmawia z maszyną, chyba że jest to oczywiste dla osoby dostatecznie poinformowanej i uważnej. Po drugie, dostawca systemu generującego treści syntetyczne, czyli dźwięk, obraz, wideo lub tekst, zapewnia oznaczenie wyniku w formacie nadającym się do odczytu maszynowego i wykrywalnym jako wygenerowany sztucznie. Po trzecie, podmiot stosujący ujawnia, że treść jest deepfake, a także oznacza tekst publikowany w celu informowania społeczeństwa o sprawach leżących w interesie publicznym.

Każdy z tych obowiązków ma wyjątki. Oznaczanie maszynowe nie dotyczy systemów pełniących funkcję standardowej edycji wspomagającej, które nie zmieniają istotnie danych wejściowych ani ich znaczenia, a wymóg jest ograniczony tym, co jest technicznie wykonalne. Tekstu nie trzeba oznaczać, jeżeli został poddany weryfikacji lub nadzorowi człowieka, a odpowiedzialność redakcyjną za publikację ponosi osoba fizyczna lub prawna. W utworach o wyraźnie artystycznym, twórczym, satyrycznym lub fikcyjnym charakterze ujawnienie ma nastąpić w sposób, który nie utrudnia odbioru utworu. Informacja ma być przekazana najpóźniej przy pierwszej interakcji i ma spełniać wymogi dostępności.[6]

Sam artykuł 50 stosuje się od 2 sierpnia 2026 r. Przepis przejściowy daje jednak dodatkowy czas dostawcom systemów generujących treści syntetyczne, które wprowadzono do obrotu przed tą datą. Mają oni podjąć niezbędne kroki w celu zapewnienia zgodności z obowiązkiem oznaczania maszynowego do 2 grudnia 2026 r.[7] Po tej dacie okres przejściowy się kończy i obowiązek obejmuje także narzędzia obecne na rynku wcześniej.

Dla firmy, która nie tworzy własnych modeli, wynikają z tego trzy pytania do zadania dostawcy narzędzia. Czy wyniki są oznaczane w formacie nadającym się do odczytu maszynowego. Od kiedy. Czy oznaczenie przetrwa operacje wykonywane po stronie firmy, na przykład zmianę rozmiaru zdjęcia albo

konwersję pliku. Odpowiedzi warto mieć na piśmie, bo to dostawca odpowiada za oznaczenie maszynowe, ale to firma odpowiada za ujawnienie treści typu deepfake, którą publikuje.

### 4.2. Dwie nowe praktyki zakazane

Akt zbiorczy prawa cyfrowego dodał do artykułu 5 dwie litery, które zaczynają obowiązywać 2 grudnia 2026 r.[2] Pierwsza zakazuje wprowadzania do obrotu, oddawania do użytku i wykorzystywania systemu, który generuje realistyczne obrazy, materiały wideo lub dźwiękowe przedstawiające intymne części ciała możliwej do zidentyfikowania osoby albo tę osobę podczas czynności o charakterze jednoznacznie seksualnym, bez jej dobrowolnej, konkretnej, świadomej, jednoznacznej i wyraźnej zgody. Druga zakazuje systemów generujących materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci w rozumieniu dyrektywy 2011/93/UE.

Nowe przepisy doprecyzowują zakres odpowiedzialności. Zakaz obejmuje dostawcę wtedy, gdy generowanie takich materiałów jest zamierzonym celem systemu albo gdy konstrukcja systemu czyni taki wynik racjonalnie przewidywalnym, a system nie ma racjonalnych i odpowiednich technicznych zabezpieczeń. Podmiot stosujący odpowiada wtedy, gdy sam wykorzystuje system do wytworzenia takich materiałów. Manipulacja, która nie zwiększa ekspozycji intymnych części ciała i nie zmienia wyraźnie seksualnego charakteru przedstawionych czynności, nie jest objęta zakazem.[2]

Przepis dotyczy przede wszystkim dostawców narzędzi do generowania obrazu i wideo. Firma, która takie narzędzia udostępnia klientom albo osadza je we własnej usłudze, powinna sprawdzić, czy ma zabezpieczenia ograniczające ten rodzaj wyników, ponieważ ich brak przy przewidywalnym zastosowaniu jest wprost wskazany w przepisie.

## 5. SYSTEMY WYSOKIEGO RYZYKA I NOWE TERMINY

System AI wysokiego ryzyka to pojęcie techniczne i nie opisuje tego, czy narzędzie jest zaawansowane. Decyduje obszar zastosowania. Rozporządzenie wyróżnia dwie drogi. Pierwsza to załącznik III, czyli lista obszarów, w których system jest uznawany za wysokiego ryzyka ze względu na wpływ na prawa osób. Druga to załącznik I, czyli systemy będące elementem bezpieczeństwa produktów objętych odrębnymi przepisami, na przykład maszyn, wyrobów medycznych czy wyposażenia lotniczego.

Z listy z załącznika III dla typowej firmy znaczenie mają trzy pozycje.[8]

**Rekrutacja i zarządzanie pracownikami.** Systemy używane do rekrutacji lub wyboru kandydatów, w tym do kierowania ogłoszeń o pracę, filtrowania podań i oceny kandydatów, a także systemy wpływające na warunki zatrudnienia, awans, rozwiązanie umowy, przydzielanie zadań oraz monitorowanie i ocenę wydajności.

**Ocena zdolności kredytowej.** Systemy służące ocenie zdolności kredytowej osób fizycznych lub ustalaniu scoringu kredytowego, z wyjątkiem systemów wykrywających oszustwa finansowe.

**Kształcenie i szkolenie zawodowe.** Systemy decydujące o przyjęciu do instytucji edukacyjnej, oceniające efekty uczenia się, oceniające poziom wykształcenia oraz monitorujące zachowanie uczniów podczas testów.

Pozostałe pozycje obejmują biometrię, infrastrukturę krytyczną, dostęp do podstawowych usług publicznych, ubezpieczenia na życie i zdrowotne, obsługę zgłoszeń alarmowych, ściganie przestępstw, migrację oraz wymiar sprawiedliwości i procesy demokratyczne.[8]

Obowiązki dla systemów z załącznika III stosuje się od 2 grudnia 2027 r., a dla systemów z załącznika I od 2 sierpnia 2028 r. Oznacza to, że sklep internetowy używający narzędzia do filtrowania zgłoszeń rekrutacyjnych ma na przygotowanie nieco ponad rok, a nie trzy miesiące, jak wynikałoby z pierwotnego brzmienia przepisów. Odroczenie dotyczy jednak tylko rozdziału o systemach wysokiego ryzyka. Zakaz wnioskowania o emocjach pracowników obowiązuje niezależnie od tego terminu, bo wynika z artykułu 5.

Warto też zauważyć, czego odroczenie nie zmienia w relacjach handlowych. Firma kupująca narzędzie w 2026 r. będzie podmiotem stosującym system wysokiego ryzyka w grudniu 2027 r., a wtedy będzie potrzebować od dostawcy instrukcji użytkowania, informacji o nadzorze ze strony człowieka i dokumentacji. Umowa zawarta dziś bez takich zapisów będzie wymagała aneksu.

## 6. NADZÓR I KARY W POLSCE

Organem nadzoru rynku w zakresie systemów sztucznej inteligencji i modeli ogólnego przeznaczenia jest Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji. Jest ona również pojedynczym punktem kontaktowym w rozumieniu rozporządzenia. Do jej zadań należy kontrola przestrzegania rozporządzenia i ustawy, a także prowadzenie rejestru skarg.[9]

Od 28 października 2026 r., czyli od wejścia w życie rozdziałów 3, 4, 5, 8 i 9 ustawy, działają trzy mechanizmy istotne dla firm.

**Skarga.** Osoba fizyczna, osoba prawna albo jednostka organizacyjna bez osobowości prawnej może złożyć skargę do Komisji. Skarga wskazuje nazwę lub opis systemu oraz, jeżeli da się to ustalić, podmiot, którego dotyczy.[9]

**Opinia indywidualna.** Przedsiębiorca może wystąpić o opinię w sprawie kwalifikacji swojego systemu. Opłata za złożenie wniosku wynosi 150 zł, a Komisja wydaje opinię nie później niż w terminie 30 dni od otrzymania kompletnego wniosku.[9]

**Kary pieniężne.** Komisja nakłada administracyjne kary pieniężne w przypadkach, wysokości i na warunkach określonych w rozporządzeniu, uwzględniając przesłanki z artykułu 99 ustęp 7 i wskazując je w uzasadnieniu decyzji.[9]

Górne granice kar określa samo rozporządzenie. Zestawia je tabela 2.

Tabela 2. Górne granice administracyjnych kar pieniężnych

| RODZAJ NARUSZENIA | KWOTA | UDZIAŁ W OBROCIE |
|---|---|---|
| Praktyki zakazane (art. 5) | 35 000 000 EUR | 7% |
| Pozostałe obowiązki operatorów, w tym przejrzystość (art. 50) | 15 000 000 EUR | 3% |
| Nieprawidłowe lub wprowadzające w błąd informacje dla organów | 7 500 000 EUR | 1% |

Źródło: art. 99 AI Act[10]. Udział liczony jest od całkowitego rocznego światowego obrotu z poprzedniego roku obrotowego. Dla przedsiębiorstwa stosuje się kwotę wyższą z dwóch wartości, z wyjątkiem małych i średnich przedsiębiorstw oraz start-upów, dla których granicą jest wartość niższa.

## 7. WNIOSKI

Poniższa lista zestawia obowiązki, które dotyczą firmy korzystającej z gotowych narzędzi. Przy każdym punkcie wskazuję przepis, z którego wynika, oraz termin.

**Napisz, że klient rozmawia z botem.** System przeznaczony do bezpośredniej interakcji ma informować o tym najpóźniej przy pierwszej interakcji, w sposób spełniający wymogi dostępności. Obowiązek nie działa, gdy jest to oczywiste dla uważnego odbiorcy, ale zdanie w oknie czatu kosztuje mniej niż spór o to, co było oczywiste.[6]

**Oznacz materiały, które mogą uchodzić za prawdziwe.** Obowiązek ujawnienia obejmuje treści typu deepfake, czyli obraz, dźwięk lub wideo łudząco podobne do istniejących osób, przedmiotów, miejsc lub zdarzeń. Dotyczy to spotu telewizyjnego z wygenerowanym głosem znanej osoby, filmu z syntetycznym lektorem udającym konkretnego człowieka i zdjęcia przedstawiającego nieprawdziwe zdarzenie. Odpowiada podmiot stosujący, czyli ten, kto materiał publikuje.[6]

**Materiału, który nikogo nie udaje, nie musisz opisywać jako sztucznej inteligencji.** Rozporządzenie nie wprowadza ogólnego nakazu etykietowania każdej reklamy przygotowanej z pomocą sztucznej inteligencji. Wygenerowane tło, ikona czy postać, która nie przypomina istniejącej osoby, nie są treścią typu deepfake. Obowiązek oznaczenia maszynowego spoczywa wtedy na dostawcy narzędzia, a nie na reklamodawcy.[6]

**Sprawdź, czy wygenerowane zdjęcie produktu odpowiada temu, co sprzedajesz.** Jeżeli kreacja pokazuje cechy, których towar nie ma, ryzyko nie leży w AI Act, tylko w przepisach o nieuczciwych praktykach rynkowych. Rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji albo prawdziwych w sposób mogący wprowadzić w błąd jest działaniem wprowadzającym w błąd, jeżeli może skłonić przeciętnego konsumenta do decyzji, której inaczej by nie podjął.[11]

**Na wizerunek istniejącej osoby potrzebujesz zezwolenia.** Rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby przedstawionej. Zgoda na sesję zdjęciową nie obejmuje automatycznie wygenerowania nowych ujęć tej osoby, jeżeli umowa o tym nie mówi, więc przy materiałach tworzonych z udziałem sztucznej inteligencji warto to zapisać wprost. Generowanie treści intymnych bez wyraźnej zgody jest od 2 grudnia 2026 r. praktyką zakazaną, zagrożoną najwyższą karą.[12] [2]

**Nie podpisuj notą o prawach autorskich obrazu, który powstał wyłącznie z polecenia dla modelu.** Przedmiotem prawa autorskiego jest przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze. Obraz powstały bez twórczego wkładu człowieka nie spełnia tej przesłanki, więc nota „© firma" nie ma podstawy, a prawa do niego nie powstają i nie można ich przenieść na klienta. To jest ocena oparta na brzmieniu przepisu, a nie rozstrzygnięcie sądu. Zachowaj dowód pochodzenia pliku i warunki licencji narzędzia, bo to one, a nie prawo autorskie, określają, co wolno zrobić z wynikiem.[12]

**Zapytaj dostawcę narzędzia o oznaczenie maszynowe i o to, czy przetrwa obróbkę.** Okres przejściowy dla narzędzi wprowadzonych do obrotu przed 2 sierpnia 2026 r. kończy się 2 grudnia 2026 r. Oznaczenie zapisane w metadanych pliku potrafi zniknąć przy zmianie rozmiaru, konwersji albo publikacji przez serwis społecznościowy, więc warto sprawdzić to na własnym materiale i zapisać wynik.[7]

**Oznacz teksty publikowane po to, żeby informować opinię publiczną o sprawach w interesie publicznym.** Obowiązek odpada, jeżeli tekst został zweryfikowany przez człowieka, a ktoś ponosi odpowiedzialność redakcyjną za publikację. Opisy produktów, oferty i materiały marketingowe nie należą do tej kategorii.[6]

**Wykreśl z użycia analizę emocji pracowników i kandydatów.** Zakaz obowiązuje od 2 lutego 2025 r. i obejmuje także funkcje ukryte w narzędziach do monitorowania pracy, oceny rozmów z klientami i nagrań z rekrutacji. Kara sięga 35 000 000 EUR albo 7% obrotu.[5] [10]

**Prowadź spis narzędzi i udokumentuj szkolenie zespołu.** Obowiązek wspierania kompetencji działa od 2 lutego 2025 r. i nie wymaga certyfikatów, ale wymaga działania, które da się wykazać: zasad korzystania z narzędzi, materiałów i listy przeszkolonych osób. Spis narzędzi jest przy okazji jedynym sposobem, żeby odpowiedzieć na pytanie, czy któreś z nich stanie się systemem wysokiego ryzyka.[4]

**Przygotuj umowy pod grudzień 2027 r.** Narzędzia do rekrutacji, oceny pracowników i oceny zdolności kredytowej będą systemami wysokiego ryzyka od 2 grudnia 2027 r. Umowa zawierana dziś powinna zobowiązywać dostawcę do dostarczenia instrukcji użytkowania, informacji o nadzorze ze strony człowieka i dokumentacji przed tą datą.[8]

**Wyznacz osobę odpowiedzialną za zgodność.** Od 28 października 2026 r. skargę na system może złożyć każdy, a Komisja Rozwoju i Bezpieczeństwa Sztucznej Inteligencji prowadzi postępowania i nakłada kary. Przy wątpliwościach co do kwalifikacji systemu można wystąpić o opinię indywidualną, której koszt wynosi 150 zł.[9]

## 8. ŹRÓDŁA I ZASTRZEŻENIA

**Stan prawny.** Artykuł opisuje stan na 18 listopada 2026 r. Korzystałem z tekstów pierwotnych: rozporządzenia 2024/1689 w wersji ujednoliconej na 27 lipca 2026 r., rozporządzenia 2026/1744 oraz ustawy z 3 lipca 2026 r. ogłoszonej w Dzienniku Ustaw pod pozycją 1003. Terminy sprawdziłem w artykule

113 rozporządzenia w obu brzmieniach i w artykule 127 ustawy. W rozdziale 7 powołuję się dodatkowo na ustawę o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawę o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym.

**To nie jest porada prawna.** Kwalifikacja konkretnego systemu zależy od jego przeznaczenia i sposobu użycia, a ta sama funkcja w dwóch firmach może wymagać różnej oceny. Przy wątpliwościach ustawa przewiduje opinię indywidualną Komisji, której koszt wynosi 150 zł.

**Zakres.** Pominąłem obowiązki dostawców modeli AI ogólnego przeznaczenia, zasady dotyczące ścigania przestępstw i administracji publicznej oraz szczegółowe wymogi rozdziału III dla systemów wysokiego ryzyka, które opiszę osobno bliżej terminu ich stosowania.

**Konflikt interesów.** Rozwijam oprogramowanie dla firm, w którym działają funkcje oparte na sztucznej inteligencji, między innymi generowanie opisów i asystent odpowiadający klientom. Przepisy opisane w rozdziale 4 dotyczą także tego oprogramowania.

## PRZYPISY

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany niektórych aktów (akt w sprawie sztucznej inteligencji), Dz.U. UE L, 2024/1689, 12.7.2024, art. 113 w brzmieniu pierwotnym.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2026/1744 z dnia 8 lipca 2026 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) 2024/1689, (UE) 2018/1139 i (UE) 2023/1230 w odniesieniu do uproszczenia wdrażania zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji, Dz.U. UE L, 2026/1744, 24.7.2026; art. 1 pkt 7 (art. 5 ust. 1 lit. ba i bb oraz ust. 1a i 1b), art. 1 pkt 19 (art. 43 ust. 3), art. 1 pkt 22 (art. 57) oraz zmiana art. 113.

Ustawa z dnia 3 lipca 2026 r. o systemach sztucznej inteligencji, Dz.U. 2026 poz. 1003, art. 127.

Art. 4 rozporządzenia 2024/1689 w brzmieniu nadanym art. 1 pkt 5 rozporządzenia 2026/1744.

Art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2024/1689 w wersji ujednoliconej na 27 lipca 2026 r., lit. a, b, c, f, g i h.

Art. 50 ust. 1, 2, 4 i 5 rozporządzenia 2024/1689.

Art. 111 ust. 4 rozporządzenia 2024/1689 w wersji ujednoliconej na 27 lipca 2026 r.

Załącznik III do rozporządzenia 2024/1689, punkty od 1 do 8.

Ustawa z dnia 3 lipca 2026 r. o systemach sztucznej inteligencji, Dz.U. 2026 poz. 1003: art. 5 ust. 1 i 2, art. 6, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 59 ust. 1 i 2 oraz art. 104.

Art. 99 ust. 3, 4, 5 i 6 rozporządzenia 2024/1689.

Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, Dz.U. 2007 nr 171 poz. 1206 z późniejszymi zmianami, art. 4 ust. 1 oraz art. 5 ust. 1 i 2.

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83 z późniejszymi zmianami, art. 1 ust. 1 (pojęcie utworu) oraz art. 81 ust. 1 (zezwolenie na rozpowszechnianie wizerunku).

## BIBLIOGRAFIA


Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. (akt w sprawie sztucznej inteligencji), Dz.U. UE L, 2024/1689, 12.7.2024. eur-lex.europa.eu

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689, tekst ujednolicony na 27 lipca 2026 r. eur-lex.europa.eu, tekst ujednolicony

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2026/1744 z dnia 8 lipca 2026 r., Dz.U. UE L, 2026/1744, 24.7.2026. eur-lex.europa.eu, rozporządzenie 2026/1744

Ustawa z dnia 3 lipca 2026 r. o systemach sztucznej inteligencji, Dz.U. 2026 poz. 1003. eli.gov.pl, Dz.U. 2026 poz. 1003

Ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, Dz.U. 2007 nr 171 poz. 1206. isap.sejm.gov.pl, Dz.U. 2007 nr 171 poz. 1206

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83. isap.sejm.gov.pl, Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83


## SŁOWNIK

### AI Act

Rozporządzenie (UE) 2024/1689 ustanawiające zharmonizowane przepisy dotyczące sztucznej inteligencji. Obowiązuje bezpośrednio we wszystkich państwach Unii Europejskiej.

### Akt zbiorczy prawa cyfrowego dotyczący AI

Rozporządzenie (UE) 2026/1744, które zmieniło AI Act, przesuwając terminy dla systemów wysokiego ryzyka i doprecyzowując część przepisów.

### Dostawca

Podmiot, który tworzy system sztucznej inteligencji albo zleca jego stworzenie i wprowadza go do obrotu lub oddaje do użytku pod własną nazwą.

### Podmiot stosujący

Firma lub instytucja, która korzysta z systemu sztucznej inteligencji w ramach swojej działalności. Większość przedsiębiorstw występuje właśnie w tej roli.

### Treści syntetyczne

Dźwięk, obraz, wideo lub tekst wytworzone albo zmienione przez system sztucznej inteligencji.

### Deepfake

Obraz, nagranie dźwiękowe lub wideo wytworzone albo zmienione przez sztuczną inteligencję, łudząco podobne do istniejących osób, przedmiotów lub zdarzeń.

### System AI wysokiego ryzyka

System używany w obszarze wskazanym w załączniku III rozporządzenia albo stanowiący element bezpieczeństwa produktu objętego przepisami z załącznika I. Podlega najszerszym obowiązkom.

### Model AI ogólnego przeznaczenia

Model wytrenowany na dużej ilości danych, zdolny do wykonywania wielu różnych zadań, na którym opiera się działanie wielu gotowych narzędzi.